

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **S. B.**, narozený dne X
státní příslušnost Marocké království

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2023, č. j. KRPA-333848-28/ČJ-2022-000022-MIG

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaný“), jímž byla podle ust. § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena doba zajištění žalobce za účelem

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

správního vyhoštění stanovená rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 10. 2022, č. j. KRPA-333848-11/ČJ-2022-000022-MIG, a rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 1. 2023, č. j. KRPA-333848-25/ČJ-2022-000022-MIG, o 60 dnů.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 2 a 4, § 3 § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech.
3. Žalobce namítal, že délka trvání zajištění byla stanovena nepřiměřeně bez řádného odůvodnění. Odůvodnění je zcela neadekvátní povaze rozhodnutí, generalizované a nezabývá se dostatečně konkrétní situací žalobce. Žalobce poukazuje na mimořádnost institutu zajištění cizince a připomíná, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli, správní orgán má postupovat v řízení aktivně a svědomitě po celou dobu zajištění. Žalobce připomněl povinnost správního orgánu důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly, přičemž uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu.
4. V napadeném rozhodnutí absentují dostatečně odůvodněné a podložené úvahy vedoucí k závěru, že žalobce nebude s příslušným orgánem veřejné moci spolupracovat, nesplní podmínky zvláštního opatření a zmaří správní rozhodnutí o vyhoštění. Žalobce za celou dobu svého zajištění neobdržel náhradní cestovní doklad. Z napadeného rozhodnutí nevyplývá, na základě čeho se žalovaný domnívá, že k vystavení náhradního cestovního dokladu a následné realizaci vyhoštění žalobce dojde během lhůty prodlouženého zajištění. Žalovaný operuje pouze s hrubými odhady časového horizontu realizace správního vyhoštění s dodatkem, že dobu prodloužení trvání zajištění stanovil s ohledem na předpokládanou složitost přípravy vyhoštění, přičemž však není jasné, jaké konkrétní úvahy žalovaného dovedly k závěru, že vyhoštění bude možné realizovat právě ve lhůtě 60 dnů.
5. Neschopnost příslušného státu zajistit vydání náhradního cestovního dokladu má relevanci pro hodnocení reálného předpokladu uskutečnitelnosti vyhoštění. Podle žalovaného neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala žalobce vyhostit. Podle žalobce však zcela evidentně existuje překážka trvalého charakteru, když více než jeden rok nedochází takřka k žádné součinnosti ze strany marockých orgánů.
6. Žalovaný měl místo zajištění použít některé ze zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, přičemž možnosti uložení takovéto alternativy žalovaný posoudil nedostatečně. Jako důvod nemožnosti uložení zvláštních opatření opakovaně uváděl pouze domněnku, že žalobce bude mařit správní vyhoštění, protože se na území ČR pohyboval bez příslušných dokladů a nebude respektovat orgány ČR. Žalobce zde však nepáchal žádnou trestnou ani jinou protiprávní činnost.
7. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že trpí závažnými zdravotními problémy, které činí jeho pobyt v zařízení pro zajištění cizinců nesnesitelným. Žalobci není personálem tohoto zařízení zajištěna potřebná zdravotní péče. Žalobce byl v minulosti pobodán v oblasti ledvin. Bodná rána mu sice byla zašita, stalo se tak ale pouze z vnější strany bodné

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

rány, přičemž žalobce má doposud vnitřní poranění a rozvinul se u něho zánět. Personál zařízení pro zajištění cizinců mu však odmítá poskytnout potřebnou zdravotní péči. Lékař žalobci výslovně sdělil, že pokud bude mít během noci bolesti, má neprodleně informovat zdravotnický personál zařízení, aby byl zdravotní stav žalobce včas stabilizován. Personál zařízení se však zdravotním stavem žalobce odmítá zabývat a žalobci pouze podává ibalgin a novalgin. Žalobci bylo rovněž odmítnuto poskytnutí vyhřevného zařízení, které si má na doporučení lékaře přikládat na tělo v oblasti zánětu. Žalobce doložil výpis ze zdravotnické dokumentace ze dne 5. 3. 2023 a výpis ze zdravotnické dokumentace ze dne 20. 3. 2023. Žalobcův zhoršený zdravotní stav dokonce přibližně před dvěma měsíci vyústil v to, že v zařízení pro zajištění cizinců zkolaboval. Závažnost situace ohledně nedostatku zdravotní péče zřejmě vnímají i další osoby zajištěné ve stejném zařízení. Někteří spoluzajištění vyvolali v daném zařízení nepokoje, dožadovali se, aby byla žalobci zajištěna potřebná lékařská pomoc. Policie nepokoje tvrdě potlačila, přičemž fyzicky napadla několik zajištěných osob, a to včetně osoby žalobce.

8. Žalobce je v zařízení zajištěn již 6 měsíců (se zdravotním stavem neslučitelným se zajištěním). V den, kdy měl být žalobce ze zařízení propuštěn k okamžiku skončení posledního prodloužení zajištění, a kdy byl již sbalený a připravený na odchod, bylo žalobci na poslední chvíli předáno rozhodnutí o prodloužení doby zajištění, což má vzhledem ke všem zmiňovaným okolnostem samozřejmě také velmi neblahý dopad na jeho psychiku.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Má za to, že své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Žalovaný nebyl do dne vydání napadeného rozhodnutí oprávněn realizovat správní vyhoštění žalobce, neboť ten nedisponoval platným cestovním dokladem. Vydání náhradního dokladu je již v běhu a jsou činěny kroky ze strany Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) k vydání dokladu. Ze správního spisu plyne, že totožnost žalobce byla před vydáním napadeného rozhodnutí ověřena, realizace správního vyhoštění je ve stanovené době možná. Je nutné uvést, že i přes řádné úsilí policie došlo ke zpoždění ze strany třetích zemí, což dokládá sdělení ŘSCP ze dne 2. 1. 2023 a ze dne 6. 4. 2023, kdy ŘSCP aktivně po celou dobu zajištění podnikalo kroky k ověření totožnosti žalobce a následně k vydání cestovního dokladu na Velvyslanectví Maroka v Praze. Žalovaný také jasně a dostatečně definoval, proč nepřistoupil k možnosti užití mírnějších opatření, také podrobně zdůvodnil délku prodloužení zajištění.

IV. Obsah správního spisu

10. Dne 14. 10. 2022 hlídka policie vykonávala službu na křižovatce ulic Strakonická a Výpadevská Praha 5, dva cizinci byli vyzváni k prokázání totožnosti. U žalobce vzniklo podezření, že se na území nachází bez oprávnění, byl proto dne 14. 10. 2022 v 22:05 hodin zajištěn. Byla provedena kontrola v databázi daktyloskopických karet s výsledkem shoda ID nenalezena. Lustrací v dostupných evidencích policie a MV ČR k osobě cizince nebylo zjištěné žádné oprávnění, které by ho opravňovalo k pobytu na území.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

11. Žalobce při výslechu dne 15. 10. 2022 uvedl své jméno, příjmení a datum narození, vypověděl, že cestovní doklad nechal v Turecku. Cizinec vlast opustil v červenci 2022, letěl do Turecka, pak cestoval pěšky do Řecka a Makedonie, Srbska a Maďarska až na Slovensko, na Slovensko se dostal pomocí převaděče. Žalobce ČR jen projíždí, snaží se dostat do Itálie, odjel z důvodu špatných životních podmínek, v Itálii chce studovat a pracovat. Je svobodný, bezdětný, nemá žádné peníze, rodiče má v Maroku, bydlel u nich, ale bylo tam hodně lidí, vrátit s tam nemůže. Finanční prostředky na složení kauce žalobce nemá, nemá místo, kde by mohl bydlet. Žádné oprávnění k pobytu nevlastní, o azyl nikde nežádal.
12. Dne 15. 10. 2022 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění dle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 zákona o pobytu cizinců, kterým bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 roky, které nabylo právní moci dne 26. 10. 2022.
13. Rozhodnutím ze dne 15. 10. 2022, č. j. KRPA-333848-11/ČJ-2022-000022-MIG, bylo rozhodnuto o zajištění žalobce na dobu 90 dní podle § 124 odst. 1 písm. b) a § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
14. Dne 3. 1. 2023 bylo žalovanému doručeno sdělení ŘSCP, podle kterého byly provedeny všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti cizince. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu pro cizince byly dne 26. 10. 2022 zaslány na Velvyslanectví Maroka. Dne 29. 11. 2022 a dne 3. 1. 2023 ŘSCP telefonicky hovořilo s konzulárním oddělením Velvyslanectví Maroka, kde pracovník velvyslanectví sdělil, že do dnešní doby nebyla v dané věci doručena na Velvyslanectví Maroka žádná odpověď od příslušných marockých orgánů. ŘSCP je v otázce ověření totožnosti a následného vydání náhradního cestovního dokladu odkázáno na Velvyslanectví Maroka, které jediné v tomto případě může ověřit totožnost a vydat náhradní cestovní doklad. Od začátku roku 2022 do současné doby bylo ze strany ŘSCP požádáno o ověření totožnosti u 105 osob uvádějících státní příslušnost Marockého království. Z tohoto počtu se u 8 osob podařilo ověřit totožnost, 3 osobám Velvyslanectvím Maroka byl vydán náhradní cestovní doklad a bylo zrealizováno správní vyhoštění. Minimální doba ověření totožnosti je 90 dnů i déle a u vystavení náhradního cestovního dokladu trvá minimálně 14 dnů i více. Na základě shora uvedených skutečností je nutné uvést, že doba ověřování totožnosti u osob uvádějících státní příslušnost Marockého království je ze strany Velvyslanectví Maroka individuální a nelze v žádném případě stanovit přesnou lhůtu pro ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu. V rámci úřední činnosti je ŘSCP známo, že Velvyslanectví Maroka spolupracuje a ověřuje totožnost, a proto nelze předjímat neověření totožnosti cizince. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nebude tedy možné zajistit náhradní cestovní doklad pro cizince a provést realizaci jeho správního vyhoštění do země původu ve stávající lhůtě pro zajištění.
15. Rozhodnutím ze dne 4. 1. 2023, č. j. KRPA-333848-25/ČJ-2022-000022-MIG, bylo rozhodnuto o prodloužení doby zajištění žalobce o 90 dní podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
16. Podle sdělení ŘSCP ze dne 6. 4. 2023 konzulka Zastupitelského úřadu Maroka při jednání konaném na Ministerstvu vnitra sdělila, že došlo k ověření totožnosti cizince a v současné době probíhá proces vydání náhradního cestovního dokladu. Poté bude probíhat

příprava realizace správního vyhoštění za doprovodu policejní eskorty ŘSCP, oddělení doprovodu letadel, do domovského státu.

17. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí a doba zajištění byla prodloužena o dalších 60 dnů.
18. Dle příkazu k propuštění cizince zajištění žalobce bylo ukončeno ke dni 21. 4. 2023 z důvodu realizace správního vyhoštění.
19. Z protokolu o vyhoštění/předání cizince plyne, že žalobce byl dne 21. 4. 2023 z území ČR vyhoštěn/předán na hraniční přechod na mezinárodním letišti s vnější hranicí nebo jiné místo určené k předávání osob.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, jelikož účastníci řízení v zákonné pětidenní lhůtě po podání žaloby nenavrhli projednání věci při ústním jednání a soud nepovažuje nařízení ústního jednání za nezbytné.
21. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
22. Podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*
23. Podle ust. § 125 odst. 1, 2, 3 zákona o pobytu cizinců *doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů. Policie je oprávněna prodloužovat dobu trvání zajištění podle § 124 až 124b i nad dobu stanovenou v odstavci 1 věty první za podmínky, že vyhoštění cizince je uskutečnitelné v době trvání zajištění, pokud a) cizinec v průběhu zajištění zmařil výkon správního vyhoštění nebo vycestování, b) cizinec uvádí nepravdivé údaje, které jsou nezbytné pro zajištění náhradního cestovního dokladu, nebo je odmítá uvést, nebo c) v průběhu získávání nezbytných dokladů pro výkon správního vyhoštění dochází i přes řádné úsilí policie ke zpoždění ze strany třetích zemí. Doba trvání zajištění podle odstavce 2 písm. a) a b) nesmí překročit v souhrnu 545 dnů, podle odstavce 2 písm. c) 365 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. O prodloužení doby trvání zajištění vydá policie rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*
24. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

25. Zajištění cizince představuje zásadní omezení jeho osobní svobody, tedy jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Proto je přípustné jen za podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců a návratovou směrnicí, ale především ústavním pořádkem ČR (čl. 8 Listiny základních práv a svobod, čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli (rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva, dále jen „ESLP“, ze dne 29. 1. 2008 ve věci Saadi proti Velké Británii, stížnost č. 13229/03). Jedná se o jedno z kritérií, jímž se posuzuje soulad zbavení osobní svobody s čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79). Podle ESLP lze zbavení osobní svobody podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv ospravedlnit pouze probíhajícím vyhošťovacím nebo vydávacím řízením. Pokud takové řízení není vedeno s náležitou pečlivostí, zajištění přestává být v souladu s tímto ustanovením. Správní orgány jsou povinny při rozhodování o zajištění za účelem správního vyhoštění aktivně a svědomitě postupovat v řízení o správním vyhoštění, aby důvody trvajících zajištění byly ospravedlnitelné.
26. Při přezkumu rozhodnutí o prodloužení doby zajištění ve správním soudnictví jsou soudy povinny k žalobní námitce přezkoumat, zda zajištění cizince je oprávněné a zda policie postupuje v řízení o správním vyhoštění s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů. Soudní přezkum zákonnosti zajištění zahrnuje rovněž hodnocení, zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli. Bez zkoumání procesní aktivity správního orgánu v řízení o vyhoštění by zásah do osobní svobody cizince zůstal bez ochrany a takto limitovaná soudní ochrana by nemohla vyloučit svévolné postupy správních orgánů. Správní orgán proto musí především zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat.
27. Předpokladem prodloužení zajištění je pak také skutečnost, že vyhoštění bude alespoň potenciálně možné (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS).
28. Žalobce v žalobě zdůraznil dlouhou dobu svého zajištění a velmi nízkou úspěšnost při ověřování totožnosti a vydávání náhradních cestovních dokladů občanům Maroka. V rozhodnutích správních soudů je nicméně dosud zpravidla akceptován závěr o reálnosti správního vyhoštění i při nutnosti ověřit totožnost u cizinců z Marockého království, a to i při zohlednění relativně nízké úspěšnosti (srovnej rozsudky Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 12. 2022, č. j. 72 A 47/2022-18, ze dne 11. 1. 2023, č. j. 18 A 1/2023-24, ze dne 16. 1. 2023, 20 A 1/2023-52, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne

7. 6. 2022, č. j. 16 A 14/2022-48 či rozsudek téhož soudu ze dne 11. 1. 2023, č. j. 33 A 29/2022-23.
29. Nezákonnost rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nezpůsobují problémy při získávání náhradních cestovních dokladů, pokud je výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný, žalovaný nebyl při přípravě vyhoštění pasivní a zdržení vyhoštění bylo způsobeno výlučně pasivitou orgánů cizincovi země původu v kombinaci s tím, že sám cizinec cestoval bez cestovních dokladů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 Azs 353/2018-20, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40, či ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62).
30. Nejvyšší správní soud také v aktuálním usnesení ze dne 3. 3. 2023, č. j. 6 Azs 36/2023-27, ve vztahu k zajištění marockých státních občanů konstatoval, že nemožnost vyhoštění není dána pouze s ohledem na malou úspěšnost ověřování identity cizích státních příslušníků v jejich domovských státech. Ostatně zákonná úprava počítá s možností, že při ověřování totožnosti a vydávání náhradního cestovního dokladu cizincům, kteří mají být vyhoštěni, může dojít k průtahům nezaviněným žalovaným a § 125 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 125 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dovoluje v takovém případě zajištění prodloužit až na 365 dní namísto obvyklých maximálních 180 dní.
31. V projednávaném případě je ze spisu zřejmé, že v době vydání napadeného rozhodnutí byly činy úkony směřující k vydání náhradního cestovního dokladu, totožnost žalobce již byla ověřena. S ohledem na sdělení ŘSCP ze dne 6. 4. 2023 bylo zřejmé, že byl dán reálný předpoklad, že k vydání náhradního cestovního dokladu dojde. Lze rovněž souhlasit se žalovaným, že se ze spisu nepodává překážka, která by bránila realizaci vyhoštění žalobce zpět do Maroka. Nic ani nenasvědčuje tomu, že by snad marocké úřady žádost ŘSCP ignorovaly. Lze tak uzavřít, že i přes určité problémy s ověřováním totožnosti u občanů Marockého království, byl dán předpoklad realizovatelnosti správního vyhoštění. Tento předpoklad žalovaného se ukázal jako správný, když skutečně dne 21. 4. 2023 došlo k realizaci správního vyhoštění žalobce.
32. Soud nesdílí názor žalobce, že správní orgány nepostupovaly v řízení aktivně a svědomitě, žalobce byl zajištěn dne 14. 10. 2022, dne 15. 10. 2022 byl vyslechnut, téhož dne byla zpracována žádost o zjištění totožnosti a odeslána na ŘSCP. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu byly dne 26. 10. 2022 zaslány na Velvyslanectví Maroka, Velvyslanectví Maroka pak bylo telefonicky kontaktováno dne 29. 11. 2022 a 3. 1. 2023. Následně dne 6. 4. 2023 konzulka sdělila, že se podařilo totožnost žalobce ověřit, dále probíhal proces vydání náhradního cestovního dokladu. Soud tuto aktivitu shledává dostatečnou, ostatně sám žalobce nekonkretizuje, v čem by podle něj mělo pochybení českých správních orgánů spočívat, v jakém okamžiku mělo být postupováno jinak. Nutno dodat, že délku doby spojenou s realizací vyhoštění ovlivnil sám žalobce tím, že vstoupil na území ČR neoprávněně a bez dokladu totožnosti.
33. Soud má ve shodě s žalovaným za to, že důvody zajištění i po uplynutí 180 denní doby trvají. Z výpovědi žalobce před správním orgánem vyplývá, že z Maroka odešel z ekonomických důvodů, pohyboval se bez dokladů několik měsíců po Evropě (Turecko, Řecko, Makedonie, Srbsko, Maďarsko, Slovensko) a jeho cílovou zemí je Itálie. Nejvyšší správní soud již ve svých dřívějších rozhodnutích vyslovil, že cizince lze podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajistit mimo jiné právě v případě, že jde o nelegálně

pobývajícího cizince deklarujícího záměr pokračovat do další země EU (viz zejm. body 29 a 30 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016 č. j. 8 Azs 171/2015-52, č. 3429/2016 Sb. NSS). Žalobce při výsledku opakovaně uvedl, že jeho prvotní záměr dostat se do Itálie z finančních důvodů stále trvá.

34. Žalobce dále namítal zdravotní obtíže, které znemožňují jeho zajištění. Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, vyplývá, že „*I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*“ Jestliže by tedy správní orgán zjistil, že vyhoštění, za jehož účelem byl cizinec zajištěn, nebude moci být realizováno, není možné cizince zajistit. Pokud by cizinec v řízení o zajištění namítal nemožnost správního vyhoštění z některého z důvodů uvedených v §174a zákona o pobytu cizinců (zahrnujících i zdravotní stav), či by takové okolnosti byly správnímu orgánu známy, musel by se jimi v rozhodnutí o zajištění zabývat a předběžně posoudit, zda se nejedná o překážku realizovatelnosti vyhoštění, a tedy také překážku zajištění.
35. V nyní projednávané věci ze správního spisu vyplývá, že žalobce byl bezprostředně po svém zajištění dne 15. 10. 2022 dotazován na zdravotní stav, žalobce sdělil, že je zdravý, s ničím se neléčí, léky nebere, drogy nebere ani nepožívá návykové látky. Žalovaný tudíž neměl důvod se domnívat, že by zdravotní stav žalobce mohl být jakkoli problematický. Žalobce až v žalobě namítal kolaps, ke kterému mělo dojít před dvěma měsíci (zřejmě 3. 1. 2023) a odpírání zdravotní péče. Zároveň žalobce ani v žalobě netvrdí, že jeho zdravotní stav neumožňuje jeho vycestování.
36. Ani z lékařských zpráv, ani z vyjádření samotného žalobce nevyplývají ke dni vydání napadeného rozhodnutí ani ke dni rozhodování soudu žádné skutečnosti, která by zavdávaly pochyby o možnosti žalobce zajistit, respektive prodloužit dobu zajištění, s ohledem na jeho nepříznivý zdravotní stav. Žalobce namítal, že byl dříve pobodán v oblasti ledvin a že se u něj rozvinul zánět, nebyla mu poskytnuta lékařská péče, následně zkolaboval. S ohledem na závažnost tvrzení žalobce si soud vyžádal informace od Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra. Zhruba centimetrová jizva byla po zajištění cizince přeléčena antibiotiky, při dalších prohlídkách byla jizva klidná, bez otoku, bez zarudnutí, žalobci byla podávána analgetika. Sám žalobce uvedl, že mu lékařská péče poskytnuta byla, byly mu podávány léky proti bolesti (ibalgin, novalgin). Subjektivní představy žalobce o vhodnější léčbě nejsou důvodem pro neprodloužení jeho zajištění. Ani případné neposkytnutí nahřívacího zařízení nemá vliv na zákonnost rozhodnutí o prodloužení zajištění, podle informace od Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra navíc tato „léčba“ nebyla vůbec lékařem indikována. Soud nad rámec uvedeného uvádí, že tvrzení žalobce o neléčeném zánětu nepodporují ani jím předkládané výpisy ze zdravotní dokumentace.

37. Žalobce k tvrzenému kolapsu neposkytl soudu téměř žádné informace, nenavrhoval v tomto směru žádné důkazy, ani nevysvětlil, jaký by podle jeho názoru mohl mít jeho zdravotní stav vliv na samotnou možnost zajištění či vyhoštění. Podle informace od Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra krátce před kolapsem byl žalobce prohlédnut lékařem, bez patologického nálezu, po kolapsu byly žalobci zkontrolovány fyziologické funkce, saturace i glykémie, vše s normálním výsledkem. Dle následného sdělení lékaře se u žalobce nejedná o žádné závažné onemocnění, léčba není vyžadována. Nic tedy nenasvědčuje tomu, že by zajištění mělo na žalobce závažné dopady, dosahující úrovně krutého, nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Soud dále konstatuje, že v současné době je žalobce již vyhoštěn, tedy jeho zdravotní stav umožňoval jeho propuštění ze zařízení a absolvování letu do vlasti. Tvrzené zdravotní problémy tedy nemohly být takového charakteru, že by znemožňovaly samotnou realizaci správního vyhoštění.
38. Pokud jde o námitky týkající se nevyužití zvláštních opatření, soud v obecné rovině souhlasí se žalobcem, že před rozhodnutím o zajištění by měl správní orgán zvažovat využití mírnějších (tzv. zvláštních) opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců (povinnost oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, složení finanční záruky, povinnost osobně se hlásit policii v době policií stanovené nebo zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly) namísto zajištění, ale současně sdílí důvody uvedené v napadeném rozhodnutí, pro které žalovaný k jejich aplikaci nepřistoupil. Volba zmíněných zvláštních opatření je totiž vázána na předpoklad, že cizinec bude vůbec schopen a ochoten povinnosti plynoucí ze zvláštních opatření plnit, že bude se státními orgány spolupracovat při jejich realizaci a že jejich uložením nebude ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, nebo ze dne 16. 5. 2019, č. j. 10 Azs 48/2019-33). V tomto směru nejde jen o to, že se žalobce nacházel v ČR nelegálně, což by samo o sobě zřejmě důvodem pro vyloučení zvláštních opatření nebylo, ale žalobce především neuvedl (ve správním řízení ani v žalobě) nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že by mírnější opatření byla v jeho případě realizovatelná. Žalobce nemá v ČR žádné příbuzné ani jiné vazby, z jeho výpovědi nevyplývá, že by měl místo, kde by se po dobu do okamžiku realizace jeho vyhoštění zdržoval, ani nemá finanční prostředky, které by nabídl jako záruku. To vše s přihlédnutím k jeho shora popsané pobytové historii a jeho cílové zemi Itálii podporuje důvodné obavy, že žalobce nebude dobrovolně vyčkávat na území ČR až do okamžiku, než bude možné realizovat jeho vyhoštění a že bude poskytovat součinnost při jeho realizaci. Žalobce namítal, že žalovaný při posouzení aplikace alternativ k zajištění nezaložil své závěry na relevantních skutečnostech, žalobce však zároveň neuvádí, co měl vzít žalovaný v potaz, a která alternativa by v jeho případě měla přicházet do úvahy, a z jakých důvodů. Skutečnost, že se žalobce na území ČR nedopustil jiné protiprávní činnosti, není dostačující pro aplikaci jakékoliv alternativy k jeho zajištění. Za tohoto stavu postupoval žalovaný správně, pokud zajištění žalobce prodloužil, protože důvody zajištění trvají a jiná alternativa nepřicházela v úvahu.
39. K námitkám týkajícím se délky doby, na kterou bylo zajištění žalobce prodlouženo, je nutné předeslat, že délka zajištění je v § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců ponechána na úvaze správního orgánu a je omezena celkovou přípustnou dobou trvání zajištění v délce 365 dnů ode dne omezení osobní svobody, v případě kdy v průběhu získávání nezbytných dokladů pro výkon správního vyhoštění dochází i přes řádné úsilí policie ke

zpoždění ze strany třetích zemí. Úvaha správního orgánu musí samozřejmě odpovídat tomu, že zajištění představuje mimořádný institut, kterým dochází k citelnému zásahu do jednoho ze základních práv cizince, proto může být při splnění podmínek uloženo pouze na nezbytnou dobu. Žalovaný předchozí délku zajištění v trvání 180 dnů prodloužil napadeným rozhodnutím o 60 dnů na celkových 240 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobce, a nepřekročil tak maximální možnou délku zajištění cizince stanovenou v § 125 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný odůvodnil prodloužení zajištění tím, že v době trvání dosavadní lhůty nebylo možné zajistit realizaci správního vyhoštění. Totožnost žalobce již byla ověřena a v době vydání napadeného rozhodnutí již probíhalo vydání náhradního cestovního dokladu. Ve chvíli, kdy Velvyslanectví Maroka vystaví náhradní cestovní doklad, bude moci správní orgán zajistit i veškeré náležitosti k realizaci správního vyhoštění. Z praxe je tedy známo, že ŘSCP tedy musí nejdříve zajistit letenku pro cizince a eskortující policisty cestou agentury Frontex (cizinec odmítl dobrovolný návrat do Maroka), která pro tuto příležitost musí vyhledat leteckou společnost, která je schopná zajistit leteckou přepravu jmenovaného cizince do Maroka a akceptovat skutečnost, že bude mít na palubě deportovanou osobu s eskortujícími policisty. Výběr těchto leteckých společností je proto omezený, a z tohoto důvodu i proces vystavení letenek velmi časově náročný. Po vystavení letenek pro konkrétní let v rámci realizace správního vyhoštění Velvyslanectví Maroka vystaví náhradní cestovní doklad, jehož platnost je opět vázána jen na let vystavených letenek. Po vyřízení nezbytných prostředků k přepravě žalobce bude vyhoštění z území realizováno. Žalovaný odhadl dobu pro úkony spojené se zajištěním samotné přepravy žalobce (zajištění letenky nebo průvozu přes třetí země) na 30 dnů, dalších 30 dnů na vydání náhradního cestovního dokladu. Soud má toto odůvodnění za dostatečné.

40. Pokud žalobce namítá šablonovitost odůvodnění žalovaného, kdy žalovaný nezohlednil konkrétní situaci žalobce, soud opět konstatuje, že z žaloby není patrné, co konkrétně opomněl žalovaný zohlednit, aby výsledek jeho posouzení mohl být pro žalobce příznivější.
41. Ve zbytku jsou žalobní tvrzení o porušení příslušných ustanovení správního řádu, Listiny základních práv a svobod a Evropské úmluvy o ochraně lidských práv formulovány značně obecně. V rozsahu, v jakém byly provázány s námitkami ohledně důvodů zajištění a jeho délky, se s nimi již soud vypořádal výše a ve zbytku se soud omezuje na konstatování, že v napadeném rozhodnutí ani v řízení předcházejícím jeho vydání neshledal žádné porušení správního řádu ani základních práv žalobce, které by mělo negativní vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Bližší vypořádání těchto námitek soudu neumožňuje jejich obecný obsah. Obecné odkazy na porušení různých ustanovení nepředstavují řádný žalobní bod (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72).
42. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. S ohledem na meritorní rozhodnutí o žalobě v zákonné lhůtě, která je kratší, než lhůta zákonem stanovená pro rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, soud již samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku.

43. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. května 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně